

Christian Science: Christelijk of Sekte?

<http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/science.htm>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

De beweging die internationaal gekend is als “Christian Science” - in NL/B: “Christenwetenschap” - is een religie die “goddelijke genezing benadrukt zoals beoefend door Jezus Christus”. Officieel heet ze *The Church of Christ, Scientist* (voortaan CCS) (met hoofdbestuur in de *First Church of Christ, Scientist*, in Boston, Massachusetts), en werd gesticht in 1879 door Mary Baker Glover Patterson Eddy (1821-1910; foto links). Het is een van de meer geraffineerde moderne sekten, die veel intellectuelen aantrekt. Men schat het ledental in 2008 ongeveer 100.000-400.000¹ wereldwijd, met 2300 “Christian Science reading rooms” of “takken” van de moederkerk, in 68 landen².

Alhoewel de takken democratisch qua bestuur zijn, handelen ze allemaal conform de regels die neergelegd werden in Mary Baker Eddy’s *Manual of The Mother Church* (1895). Op dit moment wordt de CCS door een Raad van Directeuren beheerd die uit vijf personen bestaat.²

Onder de leiding van de Raad van Directeuren voorzitter Virginia Harris, is de CCS van wal gestoken met een agressieve, multi-facetten marketing programma dat ontworpen werd om nieuwe leden aan te trekken. Bijvoorbeeld: de CCS vindt nieuwe manieren om zichzelf te promoten in het licht van de hedendaagse interesses van onze maatschappij met betrekking tot zelfbewustzijn, spiritualiteit, geest/lichaam connecties, alternatieve geneeswijzen en vrouwenzaken. Het wekelijkse magazine van CCS werd hertekend om citaten te bevatten van new-age proponent Oprah Winfrey. Vertegenwoordigers van de kerk verschijnen ook op medische conferenties en andere plaatsen.

Van alle sekten heeft Christian Science of Christenwetenschap de meest onjuiste benaming, want ze is niet gebaseerd op het Christendom en evenmin op wetenschap, maar veeleer op mystieke new-age spiritualiteit als een weg naar genezing.

Mrs. Eddy was chronisch ziek toen ze opgroeide, met vele kwalen zoals verlamming, hysteric, aanvallen en stuip trekkingen. Op 22 jaar trouwde ze haar eerste van drie mannen, George Glover, die binnen de 6 maanden stierf aan gele koorts. Volgend op zijn dood, werd Eddy verwickeld in mesmerisme (hypnose) en de occulte praktijken van spiritisme en clairvoyance (helderziendheid). (Ruth Tucker, *Another Gospel*, p. 152). Nog steeds ziek zijnde huwde ze Daniel Patterson in 1853, een tandarts en homeopaat. Het was in die tijd dat zij Phineas P. Quimby (1802-1866) ontmoette, een mentale genezer wiens invloed haar geloof van Christian Science vormgaf. Quimby geloofde dat ziekte en kwalen genezen konden worden middels positieve gedachten en gezonde attitudes, door je opvattingen over ziekten te veranderen. Eddy beweerde dat Quimby haar genas; zij verbeterde plots, maar later kwamen de symptomen terug (*Another Gospel*, p. 155).

Na de dood van Quimby, in 1866, besloot Mary Baker Eddy zijn werk voort te zetten. Zij had een “psychic dependance” (spiritistische afhankelijkheid) ontwikkeld jegens Quimby, trok zijn spirituele aanwezigheid aan, en claimde visitaties van zijn verschijning. Eddy “bereikte de wetenschappelijke zekerheid dat alle oorzaken in de geest rusten, en dat elk effect een mentaal fenomeen is”. Eddy bracht Quimby’s leringen nog een stap verder en beweerde dat ziekte, dood en zelfs onze fysieke lichamen *niet* bestaan, maar enkel *ingebeeld* zijn. Gebaseerd op deze absurditeit, formuleerde Eddy haar unieke interpretaties van de Schrift waarop CCS was gesticht (verslag hiervan in Eddy’s 1875-

¹ Gegevens uit http://en.wikipedia.org/wiki/Christian_science.

² Gegevens uit <http://www.allaboutcults.org/dutch/christian-scientist.htm>.

boek, *Science and Health with Key to the Scriptures*. [HJB]³ (In 2001 werd het 10 miljoenste exemplaar verkocht). In wezen is CCS een herleving van antiek pantheïsme. [Eddy publiceerde later 16 andere boeken, inbegrepen *Retrospection and Introspection* (1891), die spreken van haar eigen ervaring van ontdekken, praktiseren en leren van de “wetenschap” van christelijke genezing].

Het evenement dat Eddy claimde als de inauguratie van CCS gebeurde in februari 1866. Zij be- weerde een bijna fatale val te hebben gemaakt op een ijzige bevoering, maar dat ze onmiddellijk genas toen “de helende Waarheid opkwam in mijn verstand”, en zo werd de goddelijke-genezings- bediening geboren (*Miscellaneous Writings*, p. 24; *Science and Health*, p. 107). Het getuigenis van haar arts, zowel als gegevens in andere correspondentie van Mrs. Eddy uit die tijd, betwisten sterk Eddy’s “officiële” versie van die gebeurtenis (Anthony Hoekema, *Christian Science*, pp. 12-13).

Genezing werd een belangrijk kenmerk van CCS. Volgens Ed- dy is het centrale feit van de Bijbel de superioriteit van het spi- rituele over fysieke kracht. De spirituele superioriteit is duide- lijk in andere wijzen van genezing. In CCS-behandeling wordt telepatie beoefend, en dat kan beschouwd worden als een spiri- tistische genezingsmethode. CCS claimt door de genezing van ziekte en kwaal, te bewijzen dat het begrijpen van God en zijn spirituele schepping vandaag even effectief is als in Jezus’ tijd. Haar aanhangers vertrouwen daarom op “goddelijke wet” in tijden van ziekte in plaats van te vertrouwen op medische en andere materiële middelen. Aanhangers van CCS nemen geen dokters, medicijnen of immuniseringen. Praktiseerders van CCS “helpen mensen middels de valse realiteit van ziekte”. Daarom worden juist gebed en oplei- ding aangewend voor de strijd tegen de “non-realiteit” van ziekte. (Het recht van CCS-ouders om medische behandeling te weigeren voor hun kinderen werd vele malen uitgedaagd in de rechtbank). Plaatje: logo CCS.

Tijdens haar formatieve stadia zag de kerk vele rivaliteiten, schandalen en dissidente bewegingen. Eén van de dissidenten was Emma Hopkins, een onafhankelijke CCS-leider, die Charles en Myrtle Fillmore onderwees, die later de Unity School of Christianity⁴ stichtte (een andere “mind-science” sekte). Omdat Mrs. Eddy CCS wilde verbreiden, in het bijzonder aan de hogere klasse, verhoogde zij haar controle over alle aspecten van de beweging en zou ze geen enkele trouweloosheid tolere- ren. (Georgine Milmine, *The Life of Mary Baker G. Eddy*, p. 234 ff).

Publicaties van de Christian Science Publishing Society omvatten de *Christian Science Quarterly*, met bijbellessen voor dagelijkse studie; *The Christian Science Journal*, een maandelijks magazine; *Christian Science Sentinel*, een weekblad; *The Christian Science Monitor*, een dagelijkse krant en *The Herald of Christian Science*. In de jaren (19)80, breidde de groep uit naar andere media toe en produceerde ze zowel radio- als televisienieuwsprogramma’s.

In plaats van predikers (de CCS heeft geen aangestelde clerus) bestaan de CCS-zondagsdiensten voornamelijk uit voorgeschreven lezingen van de Bijbel, gevolgd door interpretieve lezingen uit *Science and Health with Key to the Scriptures*, dat volgens Eddy goddelijk geïnspireerd was: “Ik zou blozen moest ik schrijven dat *Science and Health with Key to the Scriptures* van menselijke oorsprong zou zijn, en ik apart van God, de Auteur ervan, zou staan; maar omdat ik slechts een schrijver was die de hemelse harmonieën echode in Goddelijke Metafysica, kan ik niet superbe- scheiden zijn met betrekking tot het Christian Science leerboek”. Eddy’s “Scientific Statement of Being” (lett. vert.: “wetenschappelijke verklaring van zijn”; wordt elke week gelezen vanaf elke CCS-preekstoel), begint met: “Er is geen leven, waarheid, intelligentie noch substantie in materie”, en eindigt met: “Daarom is de mens niet materieel; hij is spiritueel”. Woensdagsamenkomsten om- vatten genezingsgetuigenissen van de vergadering. Lezers, zowel vrouwen als mannen, worden uit- gekozen uit de leden om de diensten te leiden. Beoefenaars, ook zowel vrouwen als mannen, beste- den hun tijd helemaal aan het werk van “geestelijke genezing”.

³ Zie eindnoot 6 achteraan.

⁴ <http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/Cults/unitysch.htm>.

Mrs. Eddy presenteert CCS als een wetenschappelijk genezingsstelsel dat gebaseerd is op geestelijke wetten die God (naar bewering) aan haar heeft onthuld. Zij leerde dat deze wetten moeten gevolgd worden - zonder afwijking - indien een gelovige CCS wil praktiseren met consistent succes. Zij leerde dat CCS niet vermengd kan worden met enige andere doctrine of spiritueel genezingsstelsel, en bovendien, is deze leer niet verenigbaar met medicijnen. Eddy geloofde ook in "Malicious Animal Magnetism" (MAM; vertaald: boosaardig dierlijk magnetisme), wat een negatieve mentale energie of kracht is, op het niveau van zwarte magie. "Reading Rooms" (leeskamers) zijn lokale CCS-bibliotheken waar leden naartoe gaan om Eddy's werken te lezen om daardoor hun spirituele ontwikkeling te bevorderen.

CCS'ers noemen zichzelf christenen, maar hun geloof wijkt van het bijbelse Christendom af in zo-wat elke centrale doctrine. Hieronder bevinden zich de kernpunten van wat CCS'ers geloven:

1. Gezagsbron. Mary Baker Eddy zei dat de Bijbel haar "enige leerboek" en "enige gezagsbron" is. Maar ze zei ook dat de Bijbel duizenden fouten bevat: 30.000 in het Oude Testament en 300.000 in het Nieuwe Testament. CCS'ers geloven dat Mrs. Eddy's ontdekking van Goddelijke Wetenschap de "finale openbaring" van God is. Zij beweren dat *Science and Health* goddelijk geïnspireerd is (alhoewel bewezen is dat dit talloze plagiaten en herzieningen bevat). *Science and Health* is het "eerste boek" dat "onbesmet is door menselijke hypothese" (*The First Church of Christ, Scientist and Miscellany*, p. 115; *Science and Health*, pp. 99, 139, 456-457). [HJB] Men wordt verondersteld de Bijbel te lezen indien men Eddy's "sleutel" in de hand heeft, zodat men kan uitvissen wat een passage betekent. De implicatie is dat God Zichzelf niet duidelijk kan maken maar dat men Mary Baker Eddy nodig heeft om te interpreteren wat Hij zegt. Met dit in gedachten was de wereld, in feite, in duisternis gehuld totdat Mrs. Eddy op de scène kwam.

2. Taal. CCS'ers hebben bijbelse termen allegorische, metafysische definities gegeven die geheel verschillen van het normale gebruik. Alles wordt vergeestelijkt tot het punt dat het fysische niet langer bestaat. Nieuwe betekenissen werden toegewezen aan vele traditionele theologische doctrines. Bijvoorbeeld: "Adam was niet een feitelijk persoon die geschapen werd door God en in zonde viel. 'Adam' betekent dwaling; een valsheid; het geloof in "erfzonde", ziekte en dood; boosheid; het tegengestelde van goed". [HJB]

3. Drie-eenheid. CCS verwerpt duidelijk de drie-enige Godheid: "De theorie van drie personen in één God (dat is, een persoonlijke Triniteit of Drie-eenheid) suggereert veeleer polytheïsme dan de alomtegenwoordige Ik Ben" (*Science and Health*, p. 256). In plaats daarvan: "Leven, Waarheid en Liefde constitueren de drie-enige Persoon die God genoemd wordt ... God de Vader-Moeder; Christus het spirituele idee van zoonschap; goddelijke wetenschap of de Heilige Trooster" (*Science and Health*, p. 331-332). CCS leert dat het bijbelse concept van de Drie-eenheid "heidense goden" suggereert (*Science and Health*, p. 152). God wordt dus gezien als een onpersoonlijk "Goddelijk Principe", een voorstelling van iemands geest (*Science and Health*, pp. 361, 469). Op pagina 465 in een ander "gezaghebbend" boek van Eddy, getiteld *Miscellaneous Writings*, schreef ze: "God is onstoffelijk, goddelijk, allerhoogst, oneindig, verstand, geest, ziel, principe, leven, waarheid, liefde", maar ontdaan van enige persoonlijkheid. [HJB] [Integendeel, de Bijbel leert dat God een drie-enig, persoonlijk, transcendent Wezen is, "De God Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is" (Handelingen 17:24)].

4. Jezus Christus. CCS ontkent dat de vleesgeworden Christus de volheid van de Godheid was in menselijk vlees, en ontkent de vervolmaking van de mens Jezus, en probeert de historische dood en lichamelijke opstanding van Jezus Christus weg te redeneren (*Science and Health*, pp. 336, 29, 332, 53, 398, 313, 593; *Miscellaneous Writings*, p. 201). CCS gelooft dat Maria's conceptie van Jezus geestelijk was - op de pagina's 332 en 347 van *Science and Health*, wordt de maagdelijke geboorte van Christus beschreven en verklaard: "Jezus was de nakomeling van Maria's zelfbewuste communicatie met God. ... Maria's conceptie van hem was geestelijk". CCS gelooft dat de namen "Jezus" en "Christus" niet verwijzen naar dezelfde persoon - dat Jezus de menselijke man is en Christus het "goddelijke idee" (d.w.z. "dualisme"). Zij leren dat het spirituele (goed) niet kan wonen in stoffelijke lichamen omdat deze laatste boos zijn; dus Jezus kon niet beide zijn: God en mens. [In tegendeel, de Bijbel leert dat Jezus Christus niet een goddelijk idee is van God, maar Hij was uniek God

gemanifesteerd in het vlees, waarlijk God en waarlijk mens, een goddelijk Persoon met twee on-deelbare naturen, de enige Redder en enige Waarheid en enige Heer (Johannes 1:1-3,14; Kolossen-zen 2:9; Filippenzen 2:6-7; Johannes 14:6)]. CCS gelooft dat Jezus *niet* God was en *niet* de enige weg naar de hemel, maar louter de “wegtoner” (vgl. Johannes 20:31; 1 Johannes 4:2-3).

CCS ontkent niet enkel dat Jezus Christus God in het vlees is, maar ook dat Jezus een persoon is met twee naturen: tenvolle God en tenvolle mens. CCS presenteert Jezus Christus in termen van een gnostische dualiteit: “De spirituele Christus was onfeilbaar: Jezus als materiële mannelijkheid was niet Christus” (*Miscellaneous Writings*, p. 84). “Christus als het ware spirituele ideaal is het ideaal van God nu en voor altijd ...” (*Science and Health*, p. 361). “De Christus is onstoffelijk, spiritueel ...” terwijl “De stoffelijke [fysische] man Jezus enkel menselijk was (*Science and Health*, p. 332). Maar “materie is ‘mortal error’ [sterfelijke dwaling] ... materie is het onechte en tijdelijke” (*Miscellaneous Writings*, p. 21). Wat CCS eigenlijk concludeert is dat de fysische menselijkheid van Jezus een illusie was, “zoals het leek voor de sterfelijke aanblik” (*Science and Health*, p. 315).

Betreffende de bloedverzoening van Jezus Christus: “Het stoffelijke bloed van Jezus was niet méér werkzaam om te reinigen van zonde toen het werd vergoten op ‘het vervloekte hout’, dan wanneer het in zijn aderen vloede ...” (*Science and Health*, p. 25). CCS leert dat de dood van Jezus Christus voor zonde een “mensgemaakte” theorie was, en dat Jezus levend in het graf was waar hij de “macht van de Geest om enige sterfelijke, materiële betekenis te verwerpen” demonstreerde (*Science and Health*, p. 44). Eddy stelt: “Christus werd niet gekruisigd ... Jezus die de man was die het Christus-bewustzijn bezat was het die naar het kruis ging en die schijnbaar stierf”. Dus, volgens de theologie van CCS, is het enkel zo dat de Bijbel *schijnt* te zeggen dat Jezus stierf op het kruis en dat Zijn lichaam in de graftombe gelegd werd; in plaats daarvan moet begrepen worden dat Jezus eigenlijk nooit stierf, en hij levend in het graf was om de realiteit van de dood te ontkennen!

5. Heilige Geest. CCS ontkent dat de Heilige Geest een persoonlijk wezen is. Zij leren dat de Heilige Geest Christian Science is: “De Trooster die ik begrijp te zijn als de Goddelijke Wetenschap” (*Science and Health*, p. 55). Het is de ontvouwing van de gedachten en het oneindige verstand van God (pp. 502-503). [vgl. Johannes 16:13-14]. Dus, God, de Heilige Geest, kan niet in een persoon inwonen (*Science and Health*, p. 336).

6. De Opstanding. Het is vanzelfsprekend dat, indien Jezus nooit fysisch stierf op het kruis om verzoening te doen voor de zonden die de mensheid niet kan plegen (*Science and Health*, pp. 45-46), dat de opstanding ook een unieke betekenis moet hebben in CCS. Eddy legt uit: “Toen Jezus zijn lichaam reproduceerde na zijn begrafenis, onthulde hij de mythe of materiële valsheid van het kwaad; haar machteloosheid om het goede te vernietigen en de almacht van de Mind (verstand) dat dit weet; hij manifesteerde ook de fout van de ‘nietsheid’ van verondersteld leven in materie, en de grote ‘ietsheid’ van het goede dat we bezitten, dat uit de Geest is, en onsterfelijk” (*Miscellaneous Writings*, p. 201). Jezus’ opstanding was aldus de manifestatie van de fout van het kwaad. Hij demonstreerde dat zonde en dood illusies zijn en dat wanneer iemand zichzelf wenst te vrij te maken van deze illusies, hij enkel de realiteit moet ontkennen.

7. Zonde. CCS ontkent het bestaan van alle materie, inbegrepen ’s mensen fysieke lichaam. Zij zeggen dat de mens “niet bij machte is tot zonde, ziekte en dood”. Zij beweren dat zonde, ziekte en dood de “effecten van dwaling” zijn en daardoor ontkennen zij de realiteit van zonde. [HJB] Einduitkomst: voor CCS is er geen zonde (*Science and Health*, p. 447). Dit is een consistente deductie en het fundamentele principe van het CCS-systeem -- namelijk, God is alles en God is goed, en vermits de echte mens nooit afgeweken is van zijn originele staat van volmaaktheid, heeft hij geen redding nodig. Hij is nu gered en verblijft in de schoot van de Vader. Hij is altijd gered geweest -- dat betekent: als Gods idee van de expressie van de geest (mind, verstand) is de mens voor altijd in het goddelijke bewustzijn gehouden. En vermits zonde en het kwaad geen realiteit bezitten zijn alle ideeën van zonde en boosheid illusies. Ze zijn het product van de sterfelijke geest (mind, verstand). Vandaar dat een zondegevoel zondig is, wegens het illusoire product van de sterfelijke geest (mind, verstand). Zij zeggen dat ’s mensen echte probleem het *geloof* in zonde is, en dat “Christus het geloof in zonde kwam vernietigen”. [Eddy schrijft in *Miscellaneous Writings*, in de vraag en antwoord sectie: “Als er geen zonde is, waarom kwam Jezus dan zondaars redden?” Ze antwoordt: “Jezus kwam om ... hen te redden van dit valse geloof, opdat zij het eeuwige Leven zouden grijpen ...” (p.

63). Met andere woorden: Jezus kwam de mensheid redden van het valse geloof dat zonde reëel is! Jezus' reddende werk was een voorbeeld van het feit dat de dood irreëel is, dat zonde slechts een illusie of vals geloof is, en dat haar bestaan ontkennen de ultieme opdracht is voor elk persoon].

8. Redding. Vermits CCS'ers niet geloven dat zonde reëel is, zien zij geen noodzaak voor redding in Jezus Christus. Niettegenstaande zullen CCS'ers een redding leren die op werken gebaseerd is -- en tegengesteld aan zelfs hun eigen leringen, een redding door overwinning over *lijden* en *verleiding*. [HJB]

9. Hel. CCS ontkent het bestaan van de hel en eeuwige bestraffing, en daarom is er ook geen duivel (*Science and Health*, p. 469). De hel wordt gedefinieerd als een "sterfelijk geloof, falen, wellust, wroeging, haat, wraak, zonde, ziekte, dood". Zij geloven dat de hel een aan zichzelf opgelegde "mentale zielenmart" is, die voortkomt uit het schuldgevoel van iemands *ingebeelde* zonde. [HJB]

10. Bestemming van de mens. CCS leert dat vermits God alle goed is en dat niets reëel is dat bestaat buiten God, daarom ziekte en dood "mortal error" of een illusie is. Christus, als de Waarheid, kwam daarom om de mens vrij te maken van valse ideeën door Zijn leringen en voorbeeld (*Science and Health*, pp. 473, 475, 108). CCS ontkent de penale plaatsvervangende verzoening van Christus, en zegt: "Het stoffelijke bloed van Jezus was niet méér werkzaam om te reinigen van zonde toen het werd vergoten op 'het vervloekte hout', dan wanneer het in zijn aderen vloeide ..." (*Science and Health*, p. 25). "Jezus leerde de Levensweg door demonstratie. Er is maar één weg naar de hemel: harmonie, en Christus in Goddelijke Wetenschap toont ons deze weg" (*Science and Health*, p. 242). "Universele redding rust op progressie en probatie ... stervelingen wacht geen laatste oordeel ..." (*Science and Health*, p. 291).

11. Ziekte en dood. CCS'ers beweren dat gezien organische ziekte niet bestaat "de oorzaak van zogenaamde ziekte mentaal is" (d.w.z. het geloof in zonde is daarbij de oorzaak ervan), "een fout geloof" (*Science and Health*, p. 377). Zij zeggen dat vermits onze fysische lichamen niet bestaan, ziekte en dood slechts illusies zijn (*Science and Health*, pp. 348,386). [In tegendeel, de Bijbel leert dat zonde, ziekte en het kwaad niet zomaar illusies zijn maar het gevolg van 's mensen gewilde keuze om te rebelleren tegen een heilige God, en de dood (zowel fysisch als de geestelijke eeuwige afscheiding van God) is het gevolg van zonde (Romeinen 3:10, 23; 5:12-14; 1 Johannes 1:8-10)]. Zij geloven dat zij Christus' principe van goddelijke genezing hebben hersteld door hun praktijken van mentale genezing, d.w.z. de genezing uitgeoefend door CCS'ers bestaat erin de persoon te helpen de realiteit van zijn ziekte te ontkennen, en daarbij is elk falen om te genezen te wijten aan de onbekwaamheid van de persoon om in zijn geloof te overwinnen. Mary Baker Eddy beweerde deze genezingskracht te bezitten (Divine Science of Goddelijke Wetenschap genaamd), alhoewel zij nooit in enig tastbaar bewijs daarvan heeft voorzien. [HJB] [Waardat de CCS-benadering tot genezen sommige psychosomatische ziektebeelden kan genezen, is wetenschappelijk gedemonstreerd dat dit niet effectief is bij echte ziekten. In feite hebben studies, die een vergelijking maken tussen de cumulatieve dodentallen van praktiserende CCS'ers met controlegroepen, aangetoond dat er een significante hogere morbiditeit is onder CCS'ers (*Journal of American Medical Association*, 22/29 september 1989, pp 1657-58; en *Morbidity Weekly Report*, 23 augustus 1991, pp. 579-582)].

12. Het "Evangelie" van Christian Science. Jezus, die het Christusbewustzijn had, zoals alle mensen in mindere mate, ging naar het kruis, niet om vergiffenis van zonden mogelijk te maken, want zonde is een illusie, maar wel om te demonstreren dat de dood een illusie is, en daarbij demonstreerde hij aan de mensheid dat allen hetzelfde zouden kunnen doen door het ontkennen van de realiteit van zonde en dood.

Jezus' "schijnbare" dood aan het kruis was niet bedoeld om te betalen voor onze zonden, maar om de irrealiteit aan te tonen van zonde, ziekte en dood. De Bijbel staat vol fouten. Jezus' woorden werden opgetekend door "domme discipelen ... in een vervallen taal", en hij moet geestelijk geïnterpreteerd worden door CCS.

Om het anders te zeggen: "Jezus werd in het graf gelegd als het gevolg van een schijnbare dood, in een fictieve tombe, in een irreëel lichaam, om een onnodige verzoening te doen voor zonden die nooit een realiteit hadden, en gepleegd werden in een ingebeeld lichaam, en dat Hij dezen redt van

onbestaand kwaad die op weg zijn naar een imaginaire hel, de valse fantasie van een onjuiste ‘Mortal Mind’” (J.K. VanBaalen, *The Chaos of Cults*).

13. Conclusie. Christian Science biedt sommige echte lokmiddelen -- een “spiritueel wetenschappelijke” methode voor genezing, overwinning over de omstandigheden van het leven, en gewaarborgde redding. Alles wat men moet doen om deze zegeningen te ontvangen is het bestuderen van Eddy’s geschriften en ze gehoorzamen tot de letter. Zij was Gods boodschapper voor deze tijd en haar geschriften worden als onfeilbaar beschouwd. Gehoorzaam gewoon haar leer, en leer te denken zoals zij leerde, en u zal zegevieren.

De fysische gevaren van Christian Science zijn duidelijk. Gezien hen geleerd wordt dat het leren over hun lichamen geestelijk schadelijk is, zijn CCS’ers rampzalig uitgerust om iets te begrijpen van de symptomen van ziekte. Dikwijls lijden zij onnodig aan behandelbare kwalen en aan het negeren van levensbedreigende omstandigheden die behandeld zouden kunnen worden in een vroeg stadium.

Eindnoot:

Tenzij anders geciteerd werden voor dit rapport zes primaire bronnen geraadpleegd:

- (1) *Grolier’s 1995 Multimedia Encyclopedia*;
- (2) *Funk & Wagnall’s Encyclopedia*;
- (3) “Christian Science, Attempting a Comeback,” *MCO Journal*, Spring 2001, pp. 8-11, 15;
- (4) “Christian Science”, <http://www.watchman.org/profiles/pdf/christianscienceprofile.pdf>, Craig Branch (Watchman Fellowship Profile, 1997);
- (5) *Examining & Exposing Cultic & Occultic Movements*, Jack Sin, “Christian Science Examined,” April 2000, pp. 26-31;
- (6) *What They Believe*, Harold J. Berry [HJB], BTTB:1990, pp. 29-49.